

A vadaskertekről másképpen

Szép erdeinkből
Vadaskerteket csinálnak,
Abová belépnünk
Többé nem szabad.
Balga, kapzsi módra,
A természetet megcsúfolva,
Tenyésztődik itt,
Mint másbol
Karámban a barom,
Itt a vad.

(Szabadon Katona József után)

Az 1867-es kiegyezés után következő években, mely minden területen a hely- és útkeresés időszaka volt, a fent idézett cím alatt több cikk jelent meg az akkori Erdészeti Lapokban. Ezek a cikkek általában a kormány vagy más állami közigazgatási szervek kirívó intézkedéseit bírálták. Ez a cím jutott az eszembe, amikor az E. L. ez évi januári számában a „Földtulajdonosok vadaskertje” című rövid cikket olvastam. A cikkből megtudhatjuk, hogy a „Nappori Erdőgazdák Szövetkezete” (Sz. Sz. B. m.) egy 500 ha-os vadaskertet létesített. A létesítmény építési költsége 35 millió Ft volt, melyhez a Szövetkezet az FVM Vadászati Főosztályától 14 millió Ft és a Megyei Területfejlesztési Tanácstól 5 millió Ft vissza nem térítendő támogatást kapott. Ezek a sorok bennem mély megrökönyödést váltottak ki. Nemcsak az képesített el, hogy egy alacsony erdősültségű alföldi megyében és Nyíregyháza nagyváros szomszédságában az illetékes szakhatóságok egy ilyen nagy területű vadaskert létesítésére engedélyt adtak, hanem az is, hogy a létesítmény építési költségének 54%-át állami keretből fedezték. Ez az eset (ami biztos nem egyedülálló) azért is kirívó, mert köztudomású, hogy új erdők telepítésére és ezek támogatására nincs elegendő keret, itt pedig öncélú, kétes értékű vadászati létesítmény kapott nagy összegű állami támogatást.

Magyarországon egyesek (sajnos még erdészeti szakmai körökben is) vadaskertek létesítésével aranybányákat sejtene feltámi. A tapasztalat azonban azt bizonyítja, hogy intenzív vadgazdálkodás hosszú távon (tartamosan) mindig nagyobb értékű kárt, mint hasznokat okoz. Az aranybányákból leginkább csak „aranyér” marad vissza. Ez pedig ismeretes, hogy egy fájdalmas, hosszan tartó kór.

Vadaskertek létesítésével azonban az erdők szociális-üdülési funkciójának jelentősége is semmibe vevődik. Különösen nagyvárosok közelében vagy erősen látogatott tájakon létesített vadaskertek zárják ki nagy területekről az üdülésre vágyókat. Az ilyen célra igénybevett erdőterületekről való kitiltás módja, illetve a közönségnek az erről való tájékoztatása szintén sok kívánnivalót hagy hátra. Egy ilyen rossz példával tavaly nyáron a Bakonyban való barangolásom alkalmával találkoztam. A közölt kép szövegéhez azt hiszem, nem szükséges magyarázat. Legfeljebb csak annyi, hogy a vadgazdálkodás terén az Európa felé való felzárkózás már úgy látszik, folyamatban van. Ezt bizonyítja az egyik táblán olvasható szöveg, amely az „elektromos kerítés” veszélyére német nyelven is figyelmeztet. Ez nagyon következetes, mert miután szerte az országban „szoba kiadó”, „ház vagy telek eladó” feliratok leginkább csak német nyelven olvashatók, ideje, hogy a környéken lesekedő veszélyekre is saját nyelvén figyelmeztessük német vendégeinket.

Szomorú azonban, hogy a helytelen tájékoztatás terén egy állami erdőterületen gazdálkodó erdőgazdaság rt. szolgál rossz példával. Egy ilyen szövegű tábla csak „Tiborc keservére” emlékezteti az erdőjárót, meg arra, hogy hiszékeny, együgyű embernek tartják. Valamint hozzájárul ahhoz, hogy az erdészeti, vadászati és természetvédelmi ágazatok között fennálló feszültségek tovább fokozódnak.

Befejezésül még a következőket szeretném megemlíteni. Az utóbbi években mind az E. L. hasábjain, mind különböző szakmai rendezvényeken, sok szó esett a természetszerű erdőgazdálkodásról. A cikkekből az vehető ki, hogy Magyarországon is már egy nagyszámú lelkes szakembergárda munkálkodik ennek az erdőművelési módnak a terjesztésében mind elméleti, mind gyakorlati téren. Az egyik ilyen témájú, kitűnő cikk Madas László tollából jelent meg (A természetszerű erdőről. E. L., 1999. február, 48–50. o.). Madas ebben a cikkben nyomatékosan rámutat arra, hogy „mielőtt a természetszerű erdőgazdálkodást elkezdենék, az ehhez szükséges feltételeket biztosítani kell”. Az egyik legfontosabb feltételről, a vadállomány szerepéről a természetszerű erdőgazdálkodásban így ír: „Mind a mesterséges, mind a természetes felújításnak sarkalatos feltétele, hogy az erdő vadeltartó képessége és a haszonvad (szarvas, őz, muflon, vaddisznó) állomány nagysága megfeleljenek egymásnak. Amíg vadkárosítás miatt erdeink kerítés nélkül nem újíthatók fel, addig nem gondolhatunk természetszerű erdők sikeres létrehozására. Emberi elhatározáson és tisztességen múlik ennek a helyzetnek a megoldása.”

Tehát természetszerű erdőgazdálkodás, természetszerű vadgazdálkodás nélkül nem lehetséges. Különösen nem „vadaskertes erdőgazdálkodással”!

Kép és szöveg: **Leipold Árpád**